

Op ontdekking in Bretagne

Tekst: Simon Desmet

Foto's: Koen Verkimpe, Philippe Dolivet en Simon Desmet

Visvakanties in Frankrijk? Die waren vangstgewijs nog nooit een onverdeeld succes geweest. Ook in de artikels 'Nooit meer naar Frankrijk' van Leon Janssen (zie DVV zomer en winter 2010) kon u lezen hoe moeilijk de meeste Franse rivieren geworden zijn. Maar ondertussen heb ik het ook op zeebaars gemunt, en dat is misschien een ander verhaal dan forel. Wij trokken begin juli op onderzoek naar de Finistère in Bretagne. In dit door de meeste vliegvisser 'vergeten' stukje Frankrijk zijn tal van alternatieven voor deze wispelturige vissoort voorhanden. Visgids Philippe Dolivet van Brittany Fly-fishing leidde ons rond in zijn territorium.

*Le drapeau breton
Een vlag in wit en zwart. De streek is
echter vele malen kleurrijker dan de
vlag laat vermoeden.*

Wie al enige ervaring heeft met het vissen op zeebaars, zal zelf al aan den lijve ondervonden hebben dat de omstandigheden voor deze prachtige rover juist moeten zitten: het getij, de watertemperatuur, de windrichting, enzovoort. Als je een eindje reist om de zeebaars achter de schubben te zitten, kan het daarom nooit kwaad om alternatieven achter de hand te hebben. Bretagne biedt die alternatieven in de vorm van forel- en zelfs zalmrivieren, maar ook forelreservoirs en meren voor het streamen op snoek.

Maar goed ook, want de berichten die ons twee weken voor de afreis bereikten, beloofden niet veel goeds: het had al weken flink geregend, waardoor het water in de Baai van Morlaix te zoet werd om grote hoeveelheden prooi (en dus zeebaars) te herbergen. De vissen bleven op open zee, buiten het bereik van vliegvisser dus. Onder de plenzende regen reden we naar Morlaix en ook onze eerste visdag viel letterlijk grotendeels in het water. Bovendien stond er te veel wind om de baai op te gaan. Maar niet getreurd: we brachten een bezoekje aan de keurige vliegviswinkel River Stones, (www.riverstones.fr), die niet alleen enkele topmerken maar ook de lokale vliegjes in huis heeft. Vervolgens toonde Philippe ons verschillende stekken langs de Elorn, waar hij een steenworp vandaan woont en die hij dus als zijn broekzak kent. Door het hoge, theekleurige water zouden we in deze omstandigheden toch weinig succes boeken.

Plan C

De Franse tegenhanger van Frank Deboosere beloofde dat het in de namiddag droger zou worden, maar daarin bleek hij zich te vergissen. Toch besloten we om de regen te trotseren en Plan C in werking te laten treden: het reservoir Lac du Drennec. Dit stuwmeer van 110 ha, dat door de Elorn en de Mougau

gevoed wordt, fungeert als drinkwaterreservoir voor Brest en omgeving. Het ligt in een bosrijk gebied waar zelfs otters zich thuis voelen. Er zwemmen niet alleen natuurlijke bruine forellen tot wel 5 kg (!) in rond, maar ook uitgezette regenboogforellen. De bruine forellen, die zo'n 20 procent van de vangst uitmaken, trekken in het najaar de twee rivieren op om er te paaien. Om het visbroed betere overlevingskansen te bieden, worden de meeste optrekkende forellen afgestreken en teruggezet. Het reservoir heeft een 'fly only'-zone en is met een dagvergunning van amper 10 euro te bevissen (vanaf de oever of wadend). Dezelfde vergunning is trouwens ook geldig voor de Elorn, zodat je met dezelfde dagvergunning zowel op rivier als op reservoir kan vissen.

We tuigden onze #6-hengels van 9 of 10 voet op met een drijvende lijn, een intermediate polyleader en daarachter een leader van 4-5 meter 18/00, waaraan we enkele natte vliegen knoopten. We kozen als droppervlieg voor een Bibio en als puntvlieg voor een plaatse-lijke variant van een natte March Brown, maar dan met een hackle van houtsnip.

Na regen komt zonneschijn

Het voordeel van het Lac du Drennec is dat er heel wat inhammen zijn, zodat er altijd wel een plekje te vinden is waar de wind gunstig staat. Philippe weet perfect waar we moeten zijn: hij troont ons mee naar een stek waar de wind geen vat krijgt op onze vliegenlijnen en er toch een mooie kabel op het water staat. Langs de oevers is het meer goed bewaardbaar. Al snel zwichten de eerste regenboogforellen voor de Bibio en is de regen alweer vergeten. Ook op de March Brown-variant vangen we vis. De forellen zwemmen duidelijk in schooljes tegen de wind in, want de beten volgen elkaar meestal snel op om dan weer even weg te vallen. Omdat het zo te zien om recent uitgezette vis gaat, pro-

*Grijs weer,
maar
bijtgrage
forellen op
het Lac du
Drennec.*

beer ik het nu met snelgeviste streamertjes aan een intermediatlijn. Ook deze techniek levert meerdere forellen op.

Toch zijn de 'regenbogen' niet van gisteren, want als de wind afvalt, worden ze een stuk kieskeuriger. Een traag binnengevist goudkopnimmfje is nu de juiste keuze. Helaas is de luchttemperatuur lager dan de watertemperatuur, waardoor zelfs tegen de avond een hatch uitblijft. Jammer, want in de oevervegetatie treffen we eendagsvliegen en sedes als teken van het rijke insectenleven op dit reservoir aan. Maar niet getreurd: de Bretoense gastronomie biedt een waardig alternatief voor de 'evening rise'.

Te water!

Gelukkig brengt de nieuwe dag ook beter weer, zodat we met de boot de baai op kunnen. Al bij de korte verkenning van de Bretoense kust werd het ons duidelijk dat een boot geen overbodige luxe zou zijn, aangezien de zeebaars zich hier werkelijk overal kan ophouden. In tegenstelling tot de Belgische kust vinden de Bretoense baaren tal van natuurlijke obstakels waarvoor ze kunnen foerageren. Het wordt Philippe z'n eerste tocht van het nieuwe seizoen, want de topperiode voor de zeebaars situeert zich hier tussen begin augustus en eind oktober.

We spreken af in Térénez, waar hij zijn boot via een trailerhelling te water kan laten. 'Boot' klinkt eigenlijk wat oneerbiedig voor deze 'vismachine' met alles erop en eraan. Misschien heeft u hem al op een van de vliegvisbeurzen zien staan: het gaat om een Amerikaanse 'Carolina Skiff' van 4,8 meter, die o.a. op de flats van de Florida Keys ingezet wordt. Dankzij de platte bodem kan je comfortabel met twee man staan werken. De skiff is uitgerust met een krachtige motor van 40 pk, die ons met een

snelheid van bijna 50 km/u naar de juiste stekken brengt. Vooraan heeft Philippe een elektromotor geïnstalleerd voor een geruisloze benadering van de stekken. Via zijn afstandsbediening kan hij de drift indien nodig haarfijn corrigeren. Tijdens het vissen weet je klaar en duidelijk wat zich onder je afspeelt dankzij de dieptemeter-visvinde van Humminbird.

Op jacht

Aan het materiaal zal het echt niet liggen, want in de hengelhouders staan de #8- en #9-Winstonhengels, uitgerust met Danielsson- of Loop-reels en Riolijnen, al in de aanslag. Philippe kiest in eerste instantie voor een drift langs een kuststrook met een zanderige bodem en een statig kasteel op de achtergrond. De diepte varieert er op dit moment van het getij (hoog maar afgaand water) tussen de 2,5 en 3,5 meter en daarom raadt hij ons een fast intermediatlijn aan. Aan de leaderpunt knopen we een doorschijnende Softy Sand Eel, Philippe z'n favoriete zeebaarsvlieg. Vol enthousiasme gaan we er tegenaan, maar dat levert niet meteen die begeerde eerste dreun op de hengel op. Daarom verkas-

sen we nu naar enkele cesterparken op zo'n 3,5 meter diepte, met daarachter een diepe geul tot 9 meter. We schakelen logischerwijze over op snelzinkende lijnen van 350 grains. Tijdens de drift houden we het gedrag van de zeevogels nauwlettend in de gaten. Duikende visdiefjes en jan-van-genten wijzen immers op aasvisjes, die vaak naar de oppervlakte gedreven worden door jachende zeebaarsen.

We zien echter te weinig activiteit om er vol vertrouwen door te vissen, en daarom verhuizen we nu naar de overgang van de baai met de open zee. Het zich terugtrekkende water wordt hier tussen enkele rotsige eilandjes geperst, zodat een prachtige stroming ontstaat. Deze plek ademt gewoon zeebaars. Al bij de eerste drift is het bingo: ik heb de indruk dat mijn streamer vastloopt, maar even later voel ik toch het stevige koppschudden van de eerste zeebaars! Hij benut de stroming optimaal om de hengel goed krom te trekken, maar moet zich dan toch gewonnen geven. Helaas ontsnapt de opvallend donkergekleurde baars van naar schatting 50 cm aan de obligate foto. Maar niet getreurd, we zullen er nog een vangen.

*Wat zijn
zeebaarsen
toch prachtige
vissen.*

Caraïben?

De volgende ondiepe drift langs een ander eilandje lijkt daar de ideale plek voor. Philippe weet als geen ander waar we moeten zijn op elk moment van het getij. We rullen de snelzinkende lijn weer voor de fast intermediate. In het glasheldere zeeewater zijn de wierbedden, stenen en zandbodems scherp zichtbaar. Nu ook de zon tevoorschijn gekomen is, waren we ons zowaar op de flats in de Caraïben. Toch grijpt geen bonefish maar de tweede zeebaars Koens streamer, die hij mooi in een beschut hoekje achter enkele uitstekende rotsen gepresenteerd had. Deze baars is iets kleiner (zo'n 40 cm) maar heeft een prachtige, goudbruine tot zelfs groene schijn op de rug.

Bij laag water valt de stroming groten-deels weg en dat is meteen het sein voor de lunch, die uit heerlijke huisbe-reide en regionale producten bestaat. Ondertussen genieten we van het uit-zicht op het stadje Carantec en de baai van Morlaix met zijn kleine eilandjes. Op één ervan staat het Château du Tau-reau, een fort dat Morlaix in de 16de eeuw moest beschermen tegen aanvallen van vooral de Engelsen. Tegenwoordig is dit geklasseerde monument te bezichtigen. Dat moet zeker de moeite waard zijn, maar na de lunch concen-treren we ons toch weer op de zeebaars. Er volgen er nog drie, op gelijkaardige stekken als de vorige.

Tijdens het terugvaren kaarten we na over deze heerlijke visdag. Het is duide-lijk dat vooral de eilandjes aan de bui-tenzijde van de baai op dit moment vis opleveren. Wellicht is het water van de baai nog steeds te zoet door de over-vloedige wateraanvoer van de twee ri-vieren die erin uitmonden. Het valt ons ook op dat we onze baarzen telkens tijdens de eerste drift op een nieuwe stek vingen. Dat bewijst hoe schuw de-zie stekelridders zijn. Philippe vertelt ons dat er later op het seizoen grotere zee-baars gevangen wordt dan nu. Toch is onze visdag nu al dubbel en dik ge-slaagd.

Voorbeeldig beheer

Na het droge weer van gisteren is het water van de 30 km lange Elorn al flink gezakt en een stuk helderder geworden. Deze regenrivier wordt gevoerd door de stijgingsregens van de Monts d'Arrée, waar de meeste Bretoense rivieren ont-springen: daar botsen de wolken van over de zee op het eerste hoogtev'er-schil dat ze tegenkomen en valt de neerslag uit de lucht. De rivier is vandaag net bevisbaar, maar zo hoog hebben de locals het waterpeil rond deze tijd van het jaar nog niet ge-zien. Geen opperste omstandigheden dus, maar we wagen het erop ter hoogte van Landivisi-au. Tijdens de rondlei-ding op de eerste dag heeft Philippe namelijk

onze interesse gewekt. Hij vertelt dat er erg goed zorg gedragen wordt voor de Elorn door drie beheerders. Bovendien koopt de lokale visvereniging zo veel mogelijk weides langs de rivier aan, zodat de landbouw daar geen nefaste invloed kan uitoefenen en tal van insecten welig kunnen tieren in de zo ontsta-nen ruigtes. Dankzij de aanleg van vis-trappen bereiken optrekkende zalmen en zeeforellen eenvoudiger hun paal-gronden, voor zover ze niet bij de voort-planting geholpen worden door de biolo-gen van de plaatselijke viskwekerij. De hengeldruk wordt op de benedenloop binnen de perken gehouden door vissen enkel op maandag, woensdag, tijdens het weekend en op feestdagen toe te staan. Pas vanaf 1 juni mag op de volle-dige rivier gewaad worden, zodat wa-dende vissers de paalgronden niet be-schadigen. Het valt ons ook op dat we weinig afval in en langs de Elorn aan-treffen, wat op andere Franse rivieren wel eens kan tegenvallen... Enkel de minimummaat van 23 cm voor bruine forel mag wat ons betreft nog een stuk opgetrokken worden.

Het lijkt er dus sterk op dat de Bretoe-nen de afgelopen jaren puik werk gele-verd hebben via deze maatregelen. Het formaat 25-30 cm, met uitschieters boven de 40 cm, komt couranter voor. Met natuurlijk aas werden dit voorjaar zelfs forellen tot 55 cm gevangen. He-las treffen wij de rivier aan in slechte omstandigheden. Nadat we onze #4-hengels van zo'n 8 voet opgetuigd heb-ben met een drijvende lijn en een leader van zo'n 3,5 meter, neemt Philippe ons een drietal kilometer stroomafwaarts van de dichtstbijzijnde brug mee naar enkele pools die hem stevast vis ople-veren. Waar het pad over de eerste honderden meters nog goed toeganke-lijk is, wordt het steeds meer begroeid naarmate we vorderen. Hier komen duidelijk weinig vissers langs. We vissen stroomopwaarts, zodat de schuwe forel-len ons zeker niet te zien krijgen. On-danks Philippes jarenlange ervaring op deze rivier lukt het ons op de eerste pools niet om een forel te verschalken op de droge vlieg of de nimf. Er zijn ook geen rises te bespeuren. Op een volgen-de pool zien we alsnog enkele meivlie-ge uitkomen. Dat is het sein om een Procter Emerger aan de leaderpunt te knopen. Hiermee vangen we dan toch enkele kleine forellen die we eerst had-den zien stijgen.

Koen met een sterke zeebaars, weggepeuterd uit het beschutte hoekje op de achtergrond.

We besluiten ons geluk een eindje stroomopwaarts te beproeven, maar ook hier is het aantal waargenomen rissen beperkt. Philippe gelooft zijn ogen niet, maar de rivier is dan ook niet in haar gewone doen na de overvloedige regenval van de laatste weken. In de vooravond komen dan toch enkele kleine sedges uit, die we imiteren met een 'Cul de bécasse'. Dit naturelgekleurde vliegje heeft een vleugel van een houtsnipveertje, dat sterk lijkt op CDC. Op deze imitatie verschalken we opnieuw enkele kleinere forellen. Maar omdat het nog steeds te koud is voor een echte hatch, houden we het noodgedwongen voor bekeken zonder de rivier in al haar glorie gezien te hebben.

Verschillende opties

Op de Elorn trekt ook zalm op: jaarlijks zo'n 1.500 exemplaren. In het voorjaar gaat het om zalmen tussen 3 en 6 kg, in de zomer om grise van 1,5 à 3 kg. De beste periode om hier zalm te vangen, is het najaar. Voor het zalmvissen is naast de dagvergunning ook een bijkomende taks (30 euro/jaar) nodig, waarna je een tag krijgt die je steeds bij je moet hebben (zelfs al zet je je vangst terug). Op die manier en dankzij strenge straffen wordt stroperij tegengegaan. Naast de Elorn zijn er in de buurt nog een tiental andere forel- en zalmrivieren, zoals de Aulne, Penzé of Léguer. April en mei vormen de topperiode voor het vissen op elft, die de Aulne optrekt. Wie het eerder op snoek gemunt heeft, kan van maart tot december terecht op het 450 ha grote Lac Saint-Michel. Hoewel het zeebaarsvissen vanaf de kant omwille van de talloze stekken minder eenvoudig lijkt dan vanuit de boot, bieden de Bretoense kusten en estuaria veel ontdekkingsmogelijkheden voor de zeebaarsvisser. De dvd van JMC over het zeebaarsvissen vanaf de kust en vanuit de bellyboat kan inspiratie bieden. In de Finistère kan je het vliegvisen bovendien combineren met een gezinsvakantie, want ook voor het hele gezin zijn er tal van interessante activiteiten: zwemmen, paardrijden, varen, mountainbiken, gastronomie, cultuur, etc.

Na een carrière als hoofdredacteur van het magazine 'Plaisirs de la Pêche' richtte Philippe Dolivet zijn eigen onderneming als vliegvisgids en -instructeur op: Brittany Fly-fishing. Hoewel Philippe ook in Engeland, Ierland, Zweeds Lapland, Oostenrijk, Slovenië en verschillende exotische bestemmingen gidst, geniet hij er naar eigen zeggen steeds meer van om zijn passie voor het vliegvisen in zijn geboortestreek met anderen te delen. Gepassioneerd is eigenlijk een understatement. Hoe zou je anders iemand omschrijven die midden in zijn keuken plots door de knieën zakt om te demonstreren hoe hij grote zeebaars 'à vue' besluit in de estuaria rond Bretagne? Dat moeten we zeker eens uitproberen...

Philippe in actie op de Elorn.

Vliegjes voor de Elorn

Voor dit formaat Elornforellen hadden wij helaas niet de juiste omstandigheden.

Meer weten? Surf naar:

Info over het vissen: <http://www.brittanyflyfishing.com/>;
<http://www.elorn-aappma.com/>; <http://aappma-morlaix.blogspot.fr/>;
<http://www.peche-en-finistere.fr/>
 Toeristische info: <http://www.tourisme.morlaix.fr/> en
<http://www.paysd'ileon.com/>
 Accommodatie: 'La maison de Laure' (<http://lamaisondelaure.wordpress.com/>) en
 'Hostellerie de l'Enclos' (<http://www.logishotels.com/fr/hotel-Hostellerie-Des-Enclos-11897.html>)